Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Сливен /2025-2026/

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

1. Демографска характеристика на община Сливен

2. Структура на образователната система

2.1. Детски градини

2.2. Училища

2.3. Приобщаващо образование

2.4. Материално-техническа база

2.5. Обслужващи звена

3. Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие за децата и учениците в община Сливен

3.1 Обобщена информация за осигурените дейности за обща подкрепа за личностно развитие в детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие.

3.1.1 Училища

3.1.2 Детски градини

3.1.3 Обслужващи звена

3.2 Допълнителната подкрепа за личностно развитие. Дейност на екипите за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР).

3.2.1 Психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативни нарушения и при физически увреждания.

3.2.2 Предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за ученици със сензорни увреждания.

3.2.3 Ресурсно подпомагане

3.3 Организационни, координиращи и методически дейности за осъществяване на въвеждаща и периодична квалификация на педагогическите специалисти за работа с деца и ученици със специални образователни потребности и за представяне на добри практики на приобщаващо образование

3.4 Подкрепа за личностно развитие, осъществявана в Центровете за подкрепа за личностното развитие, Центрове за специална образователна подкрепа, социални услуги, други организации

3.4.1 Център за подкрепа за личностно развитие – Детски комплекс Сливен

3.4.2 Център за подкрепа за личностно развитие – – Астрономическа обсерватория гр. Сливен

3.4.3 Център за специална образователна подкрепа „Д-р Власаки Шуманов“ гр. Сливен

3.4.4 Целодневна група за деца с множествени увреждания

3.4.5 Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование – област Сливен /РЦППО/

3.4.6 Социални услуги в подкрепа на децата и семействата

3.4.7 Дейности на читалища и спортни клубове в подкрепа на личностното развитие на децата и учениците

3.4.8 Дейности на Младежки дом Сливен в подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.

4. SWOT анализ

III. СТРАТЕГИЧЕСКА ЧАСТ

1. Стратегически цели

2. Визия, приоритети, цели

Приоритет 1. Осигуряване на достъп до образование на всяко дете и ученик от област Сливен

Приоритет 2. Предоставяне на дейности за допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности, в риск, с хронични заболявания и с изявени дарби

IV. СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

V. КОМУНИКАЦИЯ И ИНФОРМАЦИЯ

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ (АБРЕВИАТУРИ):

МОН	Министерство на образованието и науката
РУО	Регионално управление на образованието
ОУ	Основно училище
СУ	Средно училище
НУ	Начално училище
ДГ	Детска градина
ПГ	Професионална гимназия
РЦППО	Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование
ЦПЛР	Център за подкрепа за личностно развитие
ЦСОП	Център за специална образователна подкрепа
ДАЗД	Държавна агенция за закрила на детето
РДСП	Регионална дирекция за социално подпомагане
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане“
ОЗД	Отдел „Закрила на детето“
ЦНСТ	Център за настаняване от семеен тип
ДЦДУ И ДЦВХУ	Дневен център за деца с увреждания и Дневен център за възрастни хора с увреждания
СОП	Специални образователни потребности
НПО	Неправителствена организация
МКБППМН	Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РУП	Районно управление „Полиция“
ЕПЛР	Екип за подкрепа за личностно развитие

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Образованието е национален приоритет и като процес включва обучение, възпитание и социализация. Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование.

Съгласно промените в нормативната уредба, институциите в системата на предучилищното и училищното образование осигуряват подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги. Подкрепата за личностно развитие следва да осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на децата и учениците.

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците се организира и осигурява в съответствие с утвърдени областна и общинска стратегии за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

За периода от 2017 г. до момента това е петата стратегия за подкрепа личностното развитие на общинско ниво, в която са планирани мерки и дейности, целящи създаването на подкрепяща среда за личностно развитие.

Разработването на стратегия за периода 2025-2026 г. стартира през месец декември 2024 г. и се осъществи в партньорство с организациите и институциите съгласно чл. 196, ал. 2 на Закона за предучилищното и училищно образование, които бяха част от общинска работна група за разработване на стратегията, сформирана със заповед на кмета на общината.

Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците /2025-2026/ се приема от Общинския съвет за период от две години и включва описание на предизвикателствата, стратегическите цели и необходимите дейности в областта на подкрепата.

Настоящият документ задава, както областната рамка, така и основни параметри на мерките и дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в общината.

Стратегията е разработена в съответствие с нормативните и стратегически документи, визиращи насоките за осъществяване на приоритетни политики в областта на приобщаващото образование и личностното развитие на децата и учениците:

- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Закон за закрила на детето;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030);
- Национална стратегия за младежта (2021-2030);
- Постановление № 100 на Министерския съвет за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст
- План за интегрирано развитие на общината.

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

1. ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА СЛИВЕН

Населението на общината се характеризира с многообразния си етнически състав - българи, турци, роми и др., а по данни от НСИ към 31.12.2023 г. наброява 110 972 души, от които 61488 души са в трудоспособна възраст, 27 259души в над трудоспособна възраст и 22 225 души са в под трудоспособна възраст. Малко над 75 % от населението е съсредоточено в гр. Сливен и гр. Кермен, а останалите 26 %живеят в другите 43 населени места в общината.

Възрастовата структура на населението в общината е предимно от регресивен тип, тъй като относителният дял на хората в над трудоспособна възраст е по-голям от този в под трудоспособна възраст. Въпреки това трябва да се изтъкне фактът, че районът е с най-висок процент младо население в страната.

По отношение на целевата група (от 0 до 19 г.) през 2023 г. се наблюдава спад на броя на децата и младежите до 19 г. възраст спрямо предходните две години.

Родените деца в Сливен през 2023 г. са 2 142, от които живо родените са 2 123 деца. Коефициентът на раждаемост през 2023 г. е 12.5%, при 8,9% коефициентът на раждаемост за страната. Запазва тенденцията от предходните години за по-високи показатели на раждаемост от средните за страната.

Средната възраст на майките при раждане на първо дете през 2023 г. в община Сливен е 22,2 г. при средно за страната 27,7 г. За община Сливен този факт се дължи на големия процент ромско население, при което по традиция момичетата се омъжват и раждат рано. Значим проблем е ранната раждаемост - под 18-годишна възраст на - майката. Чести са случаите „деца раждат деца", при които деца на 13-14 г. раждат първите си деца, а на възраст 18-19 г. вече са родили по две и повече деца.

През 2023 г. коефициентът на детска смъртност за Сливен е 10.8‰ при средно за страната 4.9 ‰. Стойността на показателя за община Сливен е неизменно много по-висока от стойността му за страната. Като причини могат да се изтъкнат силно влошените социално-икономически условия, високият процент малцинствено население с ниска здравна култура, значителният брой новородени деца с инфекции, вродени малформации и хипотрофия и др.

Както общо за страната, така и за общината, от 2020г. насам е характерен отрицателен естествен прираст.

Изводи за основните демографски проблеми в община Сливен:

- застаряване на населението в общината, най-вече в малките населени места и регресивен тип възрастова структура в резултат на отрицателна демографска тенденция;
- продължаващи миграционни процеси, поради съществуващи възможности за работа с по-високи доходи и по-добър стандарт в по-големите градове, столицата и извън страната;
- община Сливен е със смесен етнически състав на населението, нарастващ процент на ромско население и концентрация на етнически малцинства с дял значително превишаващ средния за страната.

2. СТРУКТУРА НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

Осъществена е оптимизация на училищната мрежа в съответствие с демографските и социално-икономически промени в общината, с цел осигуряване възможност на всяко дете да получи съизмеримо по качество образование и

повишаване ефективността на публичните разходи. С утвърдената общинска мрежа на детски градини, училища и обслужващи звена се удовлетворяват интересите на децата и техните родители.

Към настоящия момент на територията на общината функционират:

- 27 детски градини, от които 14 в Сливен и 13 - в населените места на общината /една от които е и средищна гр. Кермен/.
- Училища:
  - неспециализирани: 2 начални училища; 21 основни /6 средищни и две защитени/; 5 средни; 9 гимназии /3 профилирани и 6 професионални/;
  - специализирани: спортно училище; училище по изкуствата /Национална художествена гимназия/.
- Обслужващи звена:
  - Център за подкрепа за личностно развитие - Детски комплекс – Сливен (ЦПЛР-ДК-Сливен);
  - Център за подкрепа за личностно развитие – АО – Сливен (ЦПЛР-АО-Сливен);
  - Център за специална образователна подкрепа „Д-р Власаки Шуманов" - гр. Сливен (ЦСОП „Д-р Власаки Шуманов");
  - Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – Област Сливен (РЦППО-Сливен).

2.1. **Детски градини**

Предучилищното образование се осъществява от детските градини, а задължителното предучилищно образование – и от училищата, които могат да осигурят условия за това. С влязлата в сила промяна в ЗПУО от края на м. септември 2020 г. се регламентира задължително предучилищно образование с навършване на 4 годишна възраст. Община Сливен успя да се справи с това предизвикателство и осигури необходимите условия за осъществяване на задължителното предучилищно образование на децата на 4-годишна възраст до началото на учебната 2023/ 2024 година.

В следващите две таблици са представени данни за обхванатите в целодневни групи в детските градини и полудневни групи към детските градини и училищата деца за периода от учебната 2019/ 2020 година до учебна 2023/ 2024 година.

Учебна година	Брой деца в целодневни и полудневни групи към детските градини	Брой деца в полудневни групи към училищата
2019/ 2020	3 487	696
2020/ 2021	3 503	689
2021/ 2022	3511	683
2022/ 2023	3184	680
2023/ 2024	3320	679

Данни за учебната 2023/ 2024 година - детски градини

№	Наименование	Населено място	Брой групи	Брой деца	Численост на персонала			Достъпна архитектурна среда
					педагогически	непедагогически	общо персонал	
1.	ДГ "Божур"	гр. Сливен	8	207	17	15	32	не
2.	ДГ "Вержин и ХаикПапазян"	гр. Сливен	8	207	20	18.5	38,5	да
3.	ДГ "Детски рай"	гр. Сливен	9	242	22.5	20.5	43	да

4.	ДГ "Детство"	гр. Сливен	6	167	14	11.5	25.5	не
5.	ДГ "Еделвайс"	гр. Сливен	4	120	9	15	24	не
6.	ДГ "Елица"	гр. Сливен	8	216	18.5	25,5	44	не
7.	ДГ "Звездица"	гр. Сливен	6	130	15	13	28	да
8.	ДГ "Здравец"	гр. Сливен	4	97	9	7	16	да
9.	ДГ "Зорница"	гр. Сливен	6	144	14	12	26	да
10.	ДГ "Калина"	гр. Сливен	6	154	13,5	11,5	25	не
11.	ДГ "Мак"	гр. Сливен	7	196	17	17	34	да
12.	ДГ "Надежда"	гр. Сливен	6	170	13	12	25	да
13.	ДГ "Синчец"	гр. Сливен	8	223	21	19	40	не
14.	ДГ "Теменуга"	гр. Сливен	8	226	19,5	17	36,5	да
15.	ДГ „Здравец“	гр. Кермен	3	85	7	6.5	13,5	не
16.	ДГ „Иглика“	с. Бяла	1	16	2	2	4	не
17.	ДГ „Зорница“	с. Гавраилово	2	60	4	7	11	не
18.	ДГ „Пролет“	с. Гергевец	1	27	2	5	7	не
19.	ДГ „Роза“	с. Желю войвода	3	76	7	8	15	не
20.	ДГ „Ралица“	с. Злати войвода	2	49	4	5	9	не
21.	ДГ „Радост“	с. Камен	3	82	7	5,5	12,5	не
22.	ДГ „Снежанка“	с. Ковачите	1	17	2	2	4	да
23.	ДГ „Минзухар“	с. Крушаре	4	93	9	9	18	не
24.	ДГ „Слънчо“	с. Самуилово	3	93	8	7,5	15,5	не
25.	ДГ „Перуника“	с. Сотиря	6	131	9	6,5	15,5	не
26.	ДГ „Иглика“	с. Стара река	1	23	2	2,5	4,5	да
27.	ДГ „Диляна“	с. Трапоклово	4	89	8	7,5	15,5	не
ОБЩО:			**128**	**3 320**	**294**	**288,5**	**582,5**	

Поетапно през последните две учебни години част от полудневните групи в детски градини в населените места бяха преобразувани в целодневни, тенденцията е почти всички полудневни групи да бъдат трансформирани в целодневни.

Детски градини са общински и се помещават в специално построени или пригодени сгради за отглеждане и възпитание на децата до постъпването им в I клас. Към настоящия момент сградният фонд е достатъчен и отговаря на условията за цялостен, качествен и пълноценен образователен и възпитателен процес.

Община Сливен продължава да работи по подобряване на материалната база в детските градини, като приоритет през изминалата година бе осигурен достатъчен капацитет за обхват на 4-годишните деца в задължително предучилищно образование.

В десет детски градини има изградена достъпна архитектурна среда за нуждите на деца със специални образователни потребности. Необходимо е да се продължи модернизацията на материално-техническата база и изграждане на достъпна среда в останалите детски градини.

Приключи строителството на нова сграда за ДГ Перуника , с. Сотиря с капацитет шест целодневни групи.

2.2.Училища

В училището се обучават, възпитават и социализират деца в задължителна предучилищна възраст и ученици от I до XII клас при осигурени условия за завършване на клас и етап и/или за придобиване на степен на образование. За периода от учебната 2023/ 2024 г. в училище са обхванати ученици I до XII клас, както следва:

№	Училища	брой подготвителни паралелки	Брой деца ПГ	Общ брой паралелки и ПГ	брой деца и ученици	Численост на персонала			Достъпна архитектурна среда
						Педагогически	Непедагогически	общо	
1.	НУ "Васил Левски" гр. Сливен	0	0	10	237	18	7	25	да
2.	СУ "Х.М.Пашов" гр. Сливен	1	27	15	310	28	7	35	не
3.	ОУ "Христо Ботев" гр. Сливен	0		23	540	46	9	55	да
4.	ОУ "Д-р Ив. Селимински" гр. Сливен	0		24	587	43	9	52	не
5.	ОУ "Димитър Петров" гр. Сливен	0		19	445	41	9	50	да
6.	СУ "Пейо Яворов" гр. Сливен	0		25	580	51	11	62	не
7.	ОУ "Бр. Миладинови" гр. Сливен	10	220	58	1280	81	19	100	не
8.	ОУ "П. Хитов" гр. Сливен	0		7	117	14	5	19	да
9.	ОУ "Юрий Гагарин" гр. Сливен	6	131	38	887	64	20	84	да
10	ОУ "Св. св. Кирил и Методий" гр. Сливен	0		7	175	20	7,5	27,5	да
11	СУ "Йордан Йовков" гр. Сливен	0		14	262	30	9	39	не
12	СУ "К. Константинов" гр. Сливен	0		37	860	75	17	92	да
13	ОУ "Елисавета Багряна" гр. Сливен	0		30	679	59	12	71	да
15	ППМГ "Добри П. Чинтулов" Сливен	0		32	818	62	14	76	да

16	ПГПЗЕ "Захарий Стоянов" гр. Сливен	0		26	670	50	10	60	не
17	ПХГ "Д. Дамянов" гр. Сливен	0		10	248	17	5	22	не
18	ПГЕЕ "Мария Склодовска-Кюри", гр. Сливен	0		10	224	23,5	6	29,5	да
19	ПГИ "Проф. д-р Димитър Табаков", гр. Сливен	0		25	637	49	10	59	не
20	Професионална гимназия по механотехника гр. Сливен	0		20	431	46	15	61	да
21	ПГТО "Добри Желязков" гр. Сливен	0		15	345	31	8,5	39,5	да
22	ПГХТ "Академик Неделчо Неделчев", гр. Сливен	0		22	482	44	11	55	да
23	СПГСТ "Арх. Георги Козаров", гр. Сливен	0		11	223	22	10	32	не
24	НХГ "Акад. Д. Добрович" гр. Сливен	0		5	128	17	6	23	да
14	СУ "Димитър Рохов" гр. Сливен	0		15	321	47	10	57	не
25	ОУ "Св. Климент Охридски" с. Блатец	1	23	16	312	35	10,5	45,5	не
26	ОУ "Хаджи Димитър" с. Бяла	0		4	22	9	5	14	да
27	ОУ "Найден Геров" с. Гавраилово	1	13	10	227	24	8	32	не
28	ОУ "Д-р Петър Берон" с. Желю Войвода	0		7	141	18	4	22	да
29	ОУ "Братя Миладинови" с. Злати Войвода	0		6	108	14	3.5	17.5	не
30	ОУ "Св. Св. Кирил и Методий", с. Камен	1	12	8	152	17	6	23	не
31	ОУ "Христо Смирненски" гр. Кермен			7	121	13	8	21	да
32	ОУ "Ч. Храбър" с. Крушаре	0		11	178	20	6.5	26.5	не
33	ОУ "Хр. Ботев" с. Самуилово	0		14	274	33	9	42	да
34	ОУ "Х. Димитър" с. Селиминово	3	68	11	231	18	7	25	да
35	ОУ "Св. Паисий Хилендарски", с. Сотиря	0		16	324	32	14	46	да

36	ОУ "Васил Левски " с. Стара Река	0		4	32	8.5	4,5	13	не
37	ОУ "Св. П. Хилендарски" с. Тополчане	5	126	29	633	58	15	73	не
38	НУ "Хр. Ботев" с. Чинтулово	4	59	7	131	11	6	17	не
ОБЩО:		**32**	**679**	**648**	**14372**	**1289**	**354**	**1643**	

- учебна 2019/ 2020 година: 14 300
- учебна 2020/ 2021 година: 14 686
- учебна 2021/ 2022 година: 14580
- учебна 2022/ 2023 година: 14 397
- учебна 2023/ 2024 година: 14 372

Причините за вариращият брой на обхванатите ученици основно са протичащите механични процеси и естественото движение на населението в общината.

От средата на 2018 г. действа **Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане на децата и учениците в образователната система /Механизъм за обхват/**, в изпълнение на който екипи от представители на различни институции осъществяват обходи по адреси на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст, които не посещават образователна институция или са в риск от отпадане.

Във връзка с изпълнение на дейностите по Механизма за обхват със Заповед на началника на РУО – Сливен са сформирани 22 екипа за обхват, които включват представители на Регионално управление на образованието – Сливен; Образователни институции /училища и детски градини/; Община Сливен; Дирекция „Социално подпомагане“; Районно управление на МВР; образователни и здравни медиатори, НПО /Фондация „Здравето на ромите“ и фондация „Ромска академия за култура и образование“/.

Като резултатите от направените обходи в община Сливен е установено, че голяма част от децата и учениците, които системата разпознава като необхванати, са извън страната със своите родители.

Средният брой на учениците, включени в регистър на застрашените от отпадане ученици през 2023/2024 година, е 1007.

Децата и учениците, които са записани в образователната система през учебната 2023/2024 година в резултат на дейностите по Механизма са 521. Повторно отпадналите са 111.

По данни към месец октомври 2024 г. в Информационната система за реализация на Механизма за обхват със статус „За обхват“ са 3186 деца и ученици, със статус „В чужбина“ – 2149.

През учебната 2023/2024 г. образователни институции от община Сливен с преобладаващ брой ученици от уязвимите групи са провели дейности за подобряване на сътрудничеството и комуникацията с родителите - провеждане на разяснителна и/или информационна кампания на образователните медиатори/класни ръководители/представители на НПО/местни авторитети и др. В двете кампаниите /за I и II срок/ са проведени родителски срещи, дни на отворените врати, лектории, индивидуални родителски срещи, тържества, спортни празници, кръгли маси,

семинари, дискусии и др. и са обхванати родители на ученици от уязвимите групи или в риск от отпадане.

Трудностите и предизвикателствата, които стоят пред образователните институции във връзка с обхвата и задържането на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, могат да бъдат обобщени, както следва:

– ранни бракове;
– ниска заинтересованост на родителите;
– честа миграция на семействата в търсене на работа и осигуряване прехраната на семейството;
– ненадежност на текущите данни от информационната система на МВР за деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, които са напуснали страната;
– затруднена комуникация с родителите – децата или се оставят за отглеждане от баби и дядовци или семейства на близки роднини, които не могат да осъществяват ефективен контрол над тях или често сменят номерата на мобилните си телефони и училището не може да осъществи връзка с родителя;
– честа смяна на настоящия адрес – семейството е регистрирано на адрес, на който не живее. Преместило се е на адрес, на който не е регистрирано или имотът, в който живее, е извън регулацията на населеното място.

2.3. Приобщаващо образование

Детските градини и училищата, в които се осъществява допълнителна подкрепа за личностно развитие с ресурсно подпомагане и се обучават деца и ученици със специални образователни потребности, на територията на община Сливен са:

1 профилирана гимназия, 5 професионални гимназии, 18 основни училища, 4 средни училища, 2 начални училища, 1 спортно училище, 1 обединено училище, 16 детски градини. В една от детските градини в гр. Сливен има обособена целодневна група за деца със специални образователни потребности.

На територията на общината не функционират специални училища.

Кадрова осигуреност в детските градини, училищата и обслужващите звена за провеждането на политиката за приобщаващото образование

- **Кадрова осигуреност в детските градини и училищата**

Област Сливен	педагогически съветници	психолози	логопеди	Ресурсни учители	Социални работници	Медиатори	Помощник на учителя
Училища	27	21	11	34	8	50	2
Детски градини	0	7	10	8	4	18	8

Източник: РУО – Сливен

- **Кадрова осигуреност в обслужващите звена**

Център за подкрепа за личностно развитие – Астрономическа обсерватория – Сливен

Дейностите в центъра се осъществяват от 1 директор и 3 учители по природо-математически учебни предмети в ЦПЛР.

Център за специална образователна подкрепа „Д-р Власаки Шуманов“ – Сливен

– Директор – 1; учител на деца с умствена изостаналост – 5; учител, практическо обучение – 1; социален педагог – 1; психолог – 2; логопед – 1; рехабилитатор – 1.

Център за подкрепа за личностно развитие – Детски комплекс – Сливен

Дейностите за занимания по интереси в центъра се провеждат от 8 педагогически специалисти от различни области на науката, технологиите и изкуствата, 1 директор и 11 педагогически специалисти – лектори. В центъра са назначени 3 непедагогически специалисти – кариерни консултанти.

Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – област Сливен

– Брой специалисти участващи в РЕПЛРДУСОП – 8 педагогически специалисти, в това число и ръководителя на Регионалния екип, който е старши експерта по приобщаващо образование в РУО – Сливен. Останалите педагогически специалисти са и членове на екипа на РЦПППО – Сливен, а именно: 3 психолози, 2 логопеди, 1 ресурсен учител и 1 педагог зрително затруднени.

– Брой специалисти, определени за предоставяне на ресурсно подпомагане в детски градини и училища – през учебната 2023/2024 година на щат в институцията са назначени: 1 директор, двама заместник-директори по учебната дейност, 3 психолози, 2 логопеди, 21 ресурсни учители, 1 учител на деца с нарушено зрение.

2.4. Материална база и изградена достъпна архитектурна среда в общинските детски градини, училища и обслужващи звена

Обособени и оборудвани са 54 ресурсни кабинета. От тях в училища – 32, в детски градини – 22.

Изградени са 34 рампи до първи етаж, като 23 от тях са в училища, а 11 – в детски градини. В четири от училищата и в една детски градини има рампа, осигуряваща достъп до всички нива на сградата.

11 училища и 7 детски градини имат назначени логопеди, 19 пед. съветници и 19 психолога в училищата и 2 пед. съветника и 7,5 психолога в детски градини

В две училища и в четири детски градини има изградени асансьори.

В 21 училища и 7 детски градини има изградени санитарни възли за хора в неравностойно положение.

Приоритетна задача е да се подобрява материално – техническата база и архитектурно – достъпната среда чрез улесняване на достъп до класните стаи и административните сектори както на децата, учениците така и на родители, граждани чрез въвеждане на лифтени платформи, там където е възможно и необходимо и светлинни указателни табели, подобряване на библиотечно – информационното обслужване, развитие на интернет – достъп, комуникационните технологии.

След въвеждането на Закона за предучилищно и училищно образование, извършените промени в Закона за професионалното образование и обучение, както и всички подзаконови нормативни документи, свързани с образователното развитие на децата и учениците със специални образователни потребности, в това число и професионалното им ориентиране, целите в стратегията за личностното им развитие трябва да бъдат насочени и към изграждане на знания и умения, на навици за един самостоятелен начин на живот и последващата им житейска и професионална реализация.

2.5. Обслужващи звена

Училища	Общ брой групи 2023/24 уч. г.	Общо деца и ученици				Брой персонал 2023/2024 уч. г.			Достъп на архитек - турна среда
		2020/ 2021 уч. г.	2021/ 2022 уч. г.	2022/ 2023 уч. г.	2023/ 2024 уч. г.	Педаго гически	Непеда гогически	Общо	
Център за специална образователна подкрепа „Власаки Шуманов“ гр. Сливен	15	52	53	54	67	19	8	27	да
Център за подкрепа за личностно развитие - Детски комплекс гр. Сливен	76	685	600	788	1018	20	5	25	не
Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование	27	181	203	223	258	30	4	34	не

3. АНАЛИЗ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ ЗА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА СЛИВЕН

Качественото образование предполага непрекъснато надграждане на знания и умения с оглед максимално развитие на потенциала на всяко дете и възможност за пълноценна социална реализация. Образованието трябва да позволи да се развие заложеното у всяко дете. То трябва да насърчава проявлението и максималното развитие на способностите на детето, както в процеса на обучение, така и в процеса на възпитание.

На децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им и за включването и участието им в общността на детската градина и на училището.

Общата подкрепа за личностно развитие е насочена към развиване на потенциала на всяко дете или ученик в детската градина или в училището.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на деца и ученици със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания.

3.1 Обобщена информация за осигурените дейности за обща подкрепа за личностно развитие в детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие

Обобщена информация за броя и вида на детските градини, училищата и на центровете за подкрепа за личностно развитие, в които е осигурена обща подкрепа

	Община Сливен
начални училища	2
основни училища	21
средни училища	5
профилирани гимназии	3
професионални гимназии	6
спортни училища	1
училища по изкуства	1
център за подкрепа за личностно развитие	2
детски градини	28

В образователните институции на територията на община Сливен се осъществяват следните дейности по обща подкрепа:

3.1.1 Училища

Общата подкрепа за личностно развитие в училищата се предоставя от учителите и другите педагогически специалисти. Те следят за ранното оценяване на потребността от подкрепа за личностно развитие и е насочено към развиване на потенциала на всяко дете в училището. Общата подкрепа включва:

- екипна работа между учителите,
- кариерно ориентиране на учениците,
- занимания по интереси,
- библиотечно-информационно обслужване,
- грижа за здравето,
- поощряване с материални и морални награди,
- дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение,
- дейности за превенция на обучителните затруднения.

- **Екипната работа** включва обсъждане на дейностите за обща подкрепа – обмен на информация и добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване работата им с учениците.
- **Кариерното ориентиране** на учениците – на територията на община Сливен, в ЦПЛР – Детски комплекс са назначени 3 души непедагогически персонал на длъжност „кариерен консултант“, които съвместно с училищата, на място или с изнесени занимания осъществяват кариерно ориентиране на учениците. В дейности за кариерно ориентиране през учебната 2023/2024 година са включени 6370 ученици.
- **Заниманията по интереси** се провеждат чрез участие в клубове, секции, отбори. Имат за цел развитие на способностите и компетентностите на учениците, изява на дарбите им в областта на науките, изкуствата, спорта, гражданското и здравно образование. През учебната година в училищата занимания по интереси се провеждат в групи, които се финансират от бюджета на Министерство на образованието и науката и по проекти и национални програми. Занимания по интереси са се провели със 5620 ученици.

В двата центъра за подкрепа за личностно развитие на територията на общината се осигуряват дейности по обща подкрепа под формата на занимания по интереси.

- **Библиотечно-информационното обслужване** предоставя свободен достъп до библиотечния фонд на училището с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация. В училищата има обособени

самостоятелни библиотеки В училищата без обособени библиотеки тази дейност се осъществява от персонала в училището по график. През учебната 2023/2024 година на 7800 ученици е предоставено библиотечно-информационно обслужване.

- **Грижата за здравето** включва предоставяне на здравно образование в часа на класа и информация за водене на здравословен начин на живот. . В училищата са оборудвани 24 здравни кабинети, в които работят 26 медицински специалисти и здравни работници, осигурени от общините. В останалите училища /предимно от малките населени места/ тази дейност се осигурява от здравни работници към кметствата или от личните лекари.
- **Дейности за превенция на обучителните затруднения**. За целите на превенцията на обучителните затруднения се организира включване на учениците в дейности като допълнително обучение по учебни предмети, консултации по учебни предмети извън редовните часове. Тези дейности се предоставят след обсъждане на информацията на входните равнища по учебни предмети, от индивидуалния напредък в обучението и от наблюдението на развитието на отделните деца и ученици, които срещат затруднения в обучението. Обсъждат се силните страни на децата с обучителни затруднения, участието им в обучителния процес. Събира се информация за възможни рискови фактори в семейството. Разглежда се портфолиото на учениците. Обсъждането се осъществява с класния ръководител, учителите, преподаващи на учениците и координиращия екип. За резултатите от обсъждането се уведомяват родителите. Въз основа на тези обсъждания се определят дейностите от обща подкрепа за личностно развитие – занимания по интереси за развитие на способностите на тези ученици, разнообразни дейности в библиотеката на училището. Екипите определят какво затруднение трябва да се преодолее чрез: допълнително обучение по БЕЛ и математика, консултации, работа в учебните часове. Конкретните мерки се предприемат от учителите, преподаващи на учениците. На ниво клас подкрепата е насочена към преодоляване на трудностите, които децата срещат при усвояването на учебния материал. Подкрепата на учителя се изразява в диференциране на подходите за обучение. На ниво училище подкрепата е насочена към комуникацията и сътрудничеството между учителите, екипната работа за консултиране и обмен на работа.

Дейностите се осъществяват в учебно, неучебно време и ваканциите. Допълнително обучение по учебни предмети за преодоляване на обучителните затруднения през учебната 2023/2024 година е проведено **2756** ученици от общината

- **Дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение** включват извършване на групова работа с ученици в кризисна ситуация, работа със семейството и съучениците, изграждане на позитивен психологически климат в училището, предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение на учениците. Дейностите се осъществяват от психолози/педагогически съветници или учители в сътрудничество с родителите и с екип от специалисти от МКБППМН.

Във всички училища и в по-голямата част от детските градини на територията на общината са създадени и функционират Координационни съвети. За дейността на Координационните съвети в началото на учебната година са изготвени планове, които включват и превантивни дейности, които предвиждат членовете на КС, заедно с ученици, учители и със съдействието на класните ръководите работят в посока повишаване информираността относно понятието *тормоз*, разясняване на понятията *насилие* и *агресия*, начини на реагиране и връзка с институциите, които могат да бъдат в помощ на пострадалите. Създадени са регистри за отразяване на случаите на насилие и тормоз. В работата си координационните съвети разработват превантивни дейности, които насърчават учениците към участието им в различни инициативи и кампании, като

по този начин екипите се стремят да развият у тях чувство на съпричастност и толерантност към различните. Учениците се включват активно в инициативи, свързани с Деня на розовата фланелка и различни благотворителни дейности. В часовете на класа, съвместно с педагогически съветници/психолози или представители на МКБППМН се провеждат кампании за информираност и работа по конкретни казуси и разрешаване на различни ситуации.

Дейности за превенция на тормоза в училище:

- Изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им училище;
- Консултиране на ученици с психолог/педагогически съветник или обществен възпитател от МКБППМН;
- Включване на ученици в дейности в полза на училището.

Обща подкрепа в училищата от община Сливен под формата на дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение са проведени с 1864 ученици.

- **Осигуряване на общежитие** – за 36 ученици от 2 училища е осигурено общежитие.
- **Поощряване с морални и материални награди** – от училищата на територията на община Сливен са поощрени с морални и материални награди 2654 ученици.
- **Логопедична работа** – през учебната 2023/2024 година 256 ученици са включени в дейности рехабилитация на езика и говора.

3.1.2 Детски градини

Общата подкрепа в детските градини е насочена към всички деца в групата и гарантира участието и изявата им в образователния процес и в дейността на детската градина. Тя е насочена към развиване на потенциала на всяко дете и се осигурява от постъпването на детето в детската градина съобразно индивидуалните му потребности. Тя включва:

- **Екипна работа** между учителите и другите педагогически специалисти се осъществява чрез обмен на информация и на добри педагогически практики, чрез провеждане на регулярни срещи между учителите и другите педагогически специалисти в детската градина, чрез набелязване на конкретни мерки за обща подкрепа за отделни деца. Предоставя се информация на родителите за работата с децата им.
- **Занимания по интереси** в детските градини се организират допълнителни занимания по интереси от външни доставчици, които ги осигуряват на място в детската градина в удобно за родителите и учителите време. Подобен род дейности се осъществяват в детските градини на територията на общинските центрове. В по-малките населени места, поради отдалечеността им няма възможност за предоставяне на подобни услуги. През учебната 2023/2024 година 450 деца от детските градини са били включени в занимания по интереси.
- **Грижа за здравето** се осъществява въз основа на информация от родителя за здравословното състояние на детето и консултации при взаимодействие с медицинските специалисти в детската градина – деца с хранителни алергии, физически затруднения, хронични заболявания. Провеждат се лекции, беседи и педагогически ситуации за здравословен начин на живот, здравословно хранене, безопасно движение по пътищата и др. В 21 детски градини има изградени здравни кабинети, назначени са 22 медицински специалисти.
- **Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения** – през учебната 2023/2024 година на 419 деца между 3 и 3,5 години в

детските градини е извършено ранно оценяване на потребностите чрез скрининг за определяне на риск от възникване на обучителни затруднения.

- **Оценка на риска от обучителни трудности** – през учебната 2023/2024 година е извършена оценка на риска от обучителни трудности на децата на 5 г. и 6 г.
- **Обучение чрез допълнителни модули за деца, които не владеят български език** – в детските градини от община Сливен през учебната година в допълнителни модули за деца, които не владеят български език са били включени 143 деца.
- **Логопедична работа** – в дейности за преодоляване на езиково-говорни затруднения с логопед през учебната 2023/2024 година са включени 214 деца.
- **Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение** – в детските градини са обхванати 905 деца в дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение.
- **Деца от детските градини поощрени с морални и материални награди** – 964

3.1.3 Обслужващи звена

На територията на общината функционират два центъра за подкрепа за личностно развитие, които предоставят обща подкрепа за личностно развитие под формата на занимания по интереси в които са включени в различни организационни форми общо 1204 деца и ученици. В ЦПЛР –ДК Сливен са назначени кариерни консултанти, които са провели 6370 консултации с ученици.

3.2 Допълнителната подкрепа за личностно развитие. Дейност на екипите за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР)

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на деца и ученици със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания и включва:

- работа с дете и ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
- ресурсно подпомагане.

В училищата и детските градини за всяко дете, на което се предоставя допълнителна подкрепа за личностно развитие е определен екип за подкрепа за личностно развитие.

Анализа на дейностите на училищните ЕПЛР показва, че в училищата и детските градини директорите и екипите все още срещат затруднения при прилагане на държавния образователен стандарт за приобщаващо образование, в частност при предоставянето на обща подкрепа за личностно развитие на деца и ученици в риск, с обучителни затруднения и с проблемно поведение. Това рефлектира и върху предоставянето на допълнителна подкрепа за тези ученици. Екипите в училищата все още нямат опит в извършването на оценка на потребностите на деца и ученици в риск, с хронични заболявания и с изявени дарби.

Благодарение на работата по програми, съфинансирани от Европейския съюз и на разработените инструментариуми за оценка на потребностите, бяха обучени екипи от специалисти в училищата и детските градини, включени в проектите, които придобиха знания и умения и увеличиха обхвата на предоставяната допълнителна подкрепа на ученици в риск и с изявени дарби.

- **Обобщена информация за броя на децата и учениците със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания, на които е осигурена допълнителна подкрепа**

Вид на допълнителната подкрепа	Общ брой
за деца и ученици със СОП в училищата	564
за деца със СОП в ДГ	177
за деца и ученици в риск в училищата	411
за деца в риск в ДГ	61
за деца и ученици с хронични заболявания в училищата	22
за деца с хронични заболявания в ДГ	1
за деца и ученици с изявени дарби в училищата	152
за деца с изявени дарби в ДГ	3

- **Обобщена информация за броя и вида на детските градини и училищата, в които е осигурена допълнителна подкрепа на деца и ученици за общината**

– **със специални образователни потребности:**

1 профилирана гимназия, 5 професионални гимназии, 19 основни училища, 5 средни училища, 1 начално училище, 1 спортно училище, 1 център за специална образователна подкрепа, 19 детски градини и една специална група в детска градина;

– **в риск:**

3 средни училища, 9 основни училища, 2 професионални гимназии, 1 профилирана гимназия, 4 детски градини;

– **с изявени дарби:**

3 основни училища, 1 средно училище, 1 спортно училище, 1 училище по изкуствата и 1 детска градина;

– **с хронични заболявания**

1 средно училище, 3 основни училища, 1 професионална гимназия, 2 профилирани гимназии и 1 детска градина;

- **Обобщена информация за броя на децата в специалните групи в детските градини**

На територията на община Сливен има една специална група към Детска градина „Зорница” – гр. Сливен. През учебната 2023/2024 година в специализираната група се отглеждат и възпитават 12 деца, с възрастова граница от 3 до 7 години.

- **Обобщена информация за броя на децата и учениците в центровете за подкрепа за личностно развитие, в т.ч. центровете за специална образователна подкрепа**

- ЦПЛР – Детски комплекс – Сливен – в центъра са сформирани 76 групи за занимания по интереси с 935 деца и ученици в областите „Наука и технологии“, „Спорт“, „Изкуства“.

- ЦПЛР – Астрономическа обсерватория – Сливен – в центъра са сформирани 11 групи в областта на астрономията и географията, в които са включени 166 ученици.

- ЦСОП „Д-р Власаки Шуманов“ – Сливен – в центъра се обучават 67 ученици с умерена умствена изостаналост, множество увреждания и аутизъм от I до XII клас. Всички се обучават по индивидуален учебен план, а 12 от тях – в професионални паралелки за придобиване на I СПК или за част от професия. В центъра се предоставя допълнителна подкрепа и терапевтична дейност от специални педагози, логопеди, психолози, рехабилитатор, арттерапевт.

На територията на община Сливен децата със СОП в детските градини и училищата, в това число и професионални и профилирани гимназии, са съответно 113 деца в ДГ и 414 ученици.

Анализът на община Сливен показва, че в детските градини и училищата има деца и ученици с диагнози като детска церебрална парализа, генерализирано разстройство в развитието, лека умствена изостаналост, разстройство в развитието на училищните умения, смесено разстройство на училищните умения, разстройство в развитието на речта и езика, деца от аутистичния спектър и деца и ученици с различни видове разстройства – на речта, на развитието, психологични.

Децата и учениците, на които е извършена оценка на образователните потребности и са насочени за обучение в център за специална образователна подкрепа или специализираната група в ДГ „Зорница” в гр. Сливен са предимно с водещи диагнози умерена умствена изостаналост, генерализирано разстройство в развитието/детски аутизъм, които най-често са комбинирани с други придружаващи диагнози, както и децата са с множество увреждания.

Ресурсното подпомагане се извършва чрез назначени към училища и детски градини специалисти, както и със съдействието на РЦПППО-Сливен.

През последните 4/четири/ години стартира Национална програма „Успех за теб“ по програма „Образование“ 2021 – 2027 година, Процедура BG05SFPR001-1.001 „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование“, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) ОСНОВНА ЦЕЛ – насърчаване и разгръщане на потенциала за личностно развитие на учениците за трайното им приобщаване в училищното образование и подобряване на образователните им резултати. Една от специфичните цели е: „Повишаване капацитета на педагогическите специалисти за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, съобразно индивидуалните потребности на всеки един ученик и на непедагогическия персонал, вкл. образователни медиатори, социални работници, помощници на учителя, подкрепящи учениците от уязвими групи и техните родители“. Дейността е свързана с предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие и е насочена към насърчаване и разгръщане на потенциала за личностно развитие на ученици от начален и прогимназиален етап със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск, с изявени дарби; подобряване на достъпа на посочените целеви групи до образование; осигуряване на по-доброто им приобщаване в системата на училищното образование; успешната им бъдеща социализация и личностна реализация. През 2024 година стартира проект „Силен старт“, който е съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд по проект „Образование“, 2021 – 2027г. Той допълва грижата за ранно детско развитие и надгражда добрите практики и натрупания опит от успешното изпълнение на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“.

Чрез двата проекта се дава възможност на образователните институции да обхванат по – голям брой деца и ученици със специални образователни потребности, хронични заболявания и от уязвими групи в образователните институции, включително деца в яслена група и детските градини.

През 2023 година се сключи споразумение между Министерството на образованието и науката, Министерство на здравеопазването и Министерството на труда и социалната политика за изграждане на общ механизъм при извършване на оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности и хронични заболявания, прилагайки Международната класификация за функционирането, увреждането и здравето. Това даде възможност и да се въведе единна система в страната за оценяване на техните потребности. Извърши се актуализация на Ранната скринингова оценка и насоките за стимулиране на развитието на 3 годишните деца. Същевременно се провеждат ежегодно обучения за прилагане на допълнителни и алтернативни форми на комуникация, в това число и прилагане на високотехнологични средства.

Това доведе до увеличаване на броя на педагогическите специалисти от училищата и детските градини, които се включват в обучения за надграждане на техния педагогически капацитет в сферата на приобщаващото образование, увеличаване на броя на медиаторите, на помощник на учителите, на възможностите на образователните институции да прилагат различни форми на подкрепа, различни технологии, използвайки специфични методи на въздействие.

В училищата се предоставя допълнителна подкрепа за личностно развитие по чл. 187, ал.3, т.2-5 от ЗПУО, т.е. рехабилитация на когнитивните нарушения, рехабилитация на комуникативните нарушения, рехабилитация на сензорни увреждания, ресурсно подпомагане. В част от училищата допълнителната подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности се организира от екипи за подкрепа за личностно развитие, в това число ресурсни учители, логопеди и психолози, назначени на щат в самото училище. В останалите допълнителната подкрепа за личностно развитие за деца и ученици със специални образователни потребности се осъществява от РЦПППО. В 4 училища определени групи от деца и ученици се подкрепят от училището и от РЦПППО.

В 12 детски градини от общината ресурсното подпомагане се осъществява от РЦПППО – Сливен, а 8 - от педагогически специалисти, назначени на щат в детската градина.

За деца и ученици в риск – екипите за подкрепа за личностно развитие включват учители от групата/паралелката, психолог/педагогически съветник, социален работник от ОЗД/ДСП или социална услуга /ако е отворен случай/. В община Сливен са създадени и функционират, във всички училища и в по-голяма част от детските градини, Координационни съвети в изпълнение на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училището. В институциите, в които има назначени психолози/педагогически съветници – това са специалистите, които са водещи при работата с деца и ученици в риск. В по-голяма част от случаите се предоставя обща подкрепа под формата на психологически консултации.

При провеждането на политиката за приобщаващото образование на територията на община Сливен за учебната 2023/2024 година, децата и учениците в риск, на които е осигурена допълнителна подкрепа са 411 в училищата и 74 деца в риск в детските градини.

Броят на децата в риск в училищата на територията на община Сливен е 1076

и през последните четири учебни години тенденцията е в посока увеличаване. Причините за тази тенденция са различни, като честа миграция на родителите към други населени места и оставяне на децата/учениците при баба и дядо или роднини. Много често, цели семейства заедно с децата заминават и работят в други населени места, като често за някои родители образованието и реализацията не са приоритет.

Случаите по които е работено от ОЗД Сливен са разнообразни и се отнасят до средните рискови групи:

- Случаи са с непълнолетни майки и родените от тях деца.
- Случаи с деца в риск от изоставяне и настаняване в институции.
- Случаи с деца в риск от отпадане в училище;
- Случаи за насилие спрямо деца.
- Случаи с деца живеещи при лоши условия и в рискова семейна среда;
- Случаи с деца реинтегрирани в биологичните семейства, които са били настанени в приемни семейства временно. Децата и близките се насочват да ползват социални услуги ЦОП – Сливен и ЦСРИ – Сливен.

Превенцията на насилието и преодоляването на проблемното поведение на учениците се осъществява от Местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН). Училищата и детските градини, дирекция „Социално подпомагане", МВР и общините работят заедно и по действащия механизъм за обхват и задържане на децата и учениците в образователната система.

При работата с деца в риск и техните семейства важно значение имат социалните услуги и най-вече услугите в общността за деца и семейства.

На територията на общината допълнителна подкрепа на **деца с хронични заболявания се предоставя на** 111 ученици с хронични заболявания в училищата и на 9 деца в детска градина.

Броят на **учениците с изявени дарби** в училищата в община Сливен е 188, а в детските градини те са 5.

Насърчаването на творческите заложби и потребности на деца с изявени дарби на територията на община Сливен е на основание Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби, като акт на Министерски съвет и Наредбата за условията и реда за отпускане на стипендии и финансово стимулиране на деца и младежи с изявени дарби от Община Сливен, като акт на Общински съвет - Сливен.

Със Заповед на кмета на Община Сливен е определена експертно - консултативна комисия за приемане и разглеждане на постъпилите в общината документи за финансово подпомагане на деца, съгласно Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби (НУРОЗДИД).

Всяка година Министерски съвет приема с решение Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби, която включва националните и международните конкурси, олимпиади и състезания, за които се прилагат мерките за закрила на деца с изявени дарби по наредбата чрез еднократно финансово подпомагане и стипендии.

С Решение на Общински съвет – Сливен за мандат от четири години се избира комисия по стипендиите, която оценява и извършва подбор на постъпилите искания за отпускане на стипендии или финансово стимулиране по Наредбата за условията и реда за отпускане на стипендии и финансово стимулиране на деца и младежи с изявени дарби от Община Сливен.

3.2.1. Психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания.

Психо-социалната рехабилитация се предоставя на отделно дете или ученик въз основа на оценката на индивидуалните му потребности. Водещ на случая на детето или ученика при предоставяне на психо-социалната рехабилитация в детската градина, училището или в центъра за подкрепа за личностно развитие е психологът или педагогическият съветник, когато е с квалификация по психология. За всяко дете или ученик се сформира екип за подкрепа за личностно развитие с участието на учителите, родителите, а в определени случаи може да се включи и ресурсен учител, медицинско лице, социален педагог или социален работник.

- В училищата на място се провежда индивидуална и групова работа с проблемни ученици, ученици в риск и цели класове. На учениците и родителите е даден достъп до квалифицирана психолого-педагогическа помощ и подкрепа;
- В училищата, в които има назначени педагогически съветници и психолози, и в детските градини, се изготвят редица информационни кампании, които се предоставят на вниманието на родителите и други заинтересовани лица, с цел информиране, превенция и намаляване на случаите на агресия и насилие;
- Има изградени действащи системи и механизми за психолого-педагогическа подкрепа, реализирана от екипите за подкрепа за личностно развитие, в партньорство с ръководствата на образователните институции, в частност–представители на–центрове за подкрепа за личностно развитие, общински и държавни институции, Регионалното управление на образованието .
- Във всички училища в община Сливен има създаден училищен Координационен съвет и два пъти годишно, съгласно изискванията на механизма, се извършва анкетиране, с цел оценка нивото на тормоз и насилие;
- Училищните психолози осъществяват индивидуална и групова работа с децата и учениците, свързана с преодоляване на емоционални, поведенчески и обучителни дефицити.
- В часовете на класа се разглеждат теми, свързани с това, как да се справят учениците с чувството за тревожност, стреса, гнева и агресията, и как да ги преодоляват. Проучват се проблемите на учениците, живеещи в неблагоприятна семейна среда.

3.2.2.Предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания

В училищата на територията на общината не се осъществява обучение по специалните учебни предмети за ученици със сензорни увреждания. В областта няма специални училища за деца и ученици с нарушение на слуха или с нарушение на зрението.

3.2.3.Ресурсно подпомагане

Община	Брой ученици			Брой училища			Брой детски градини			Брой деца		
Учебна година	2021 / 2022	2022 /2023	2023 /2024	2021 /2022	2022 /2023	2023 /2024	2021 /2022	2022 /2023	2023 /2024	2021 /2022	2022 /2023	2023 /2024
Сливен	119	351	405	20	30	34	10	13	17	50	108	136

Източник: РЦППО – Сливен

Ресурсното подпомагане в образователните институции, в това число и в центровете за подкрепа за личностно развитие се осъществява на база нормативни документи, които ежегодно се актуализират. През последните четири години се наблюдава значително нарастване на броя на децата и учениците със специални образователни потребности. Все по – често се срещат деца и ученици с нарушение в езиково- говорното развитие, с емоционално – поведенчески проблеми, провокирани или от редица заболявания, или от нарушения във функционалното им развитие, с разстройство от аутистичния спектър. Нараства и броя на деца и ученици със специфични нарушения в обучението. В тази връзка все повече родители търсят подкрепата на педагогическите специалисти, работещи в сферата на приобщаващото образование. Нараства и броят на учениците, които завършват с удостоверение за завършен седми клас и желаят образованието им да продължи в професионални гимназии.

В детските градини и училища в община Сливен, които имат ученици със специални образователни потребности, се работи в кабинети, по-голямата част от които са самостоятелни и оборудвани за целите на ресурсно подпомагане, в друга част ресурсните учители съвместяват дейността си с психолог, логопед в свободни за деня класни стаи. Причина за този начин на подкрепа е недостатъчно налична материална база.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие по чл. 187, ал. 3, т.2-5 от Закона за предучилищното и училищно образование се осъществява от екипи за подкрепа за личностно развитие и План за подкрепа за всяко едно дете или ученик.

По отношение прилагане на държавната политика за приобщаващо образование се отчитат успехи в областта, а именно:

- Наблюдава се тенденция училищата и детските градини да организират самостоятелно ДПЛР.
- Създава се добра устойчивост в **координацията на дейностите във връзка с оценката** на индивидуалните потребности на децата и учениците с индикации за специални образователни потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие между екипите в училищата, детските градини и РЦПППО.
- Във всички училища и детски градини, които осъществяват ресурсно подпомагане, са изготвени планове за подкрепа за всяко едно дете или ученик, целите и задачи на който се изпълняват от екипи за подкрепа за личностно развитие.
- Развиват се разнообразни форми на сътрудничество с институции, с физически и юридически лица с нестопанска цел за подпомагане процеса на приобщаване на децата и учениците;
- Организират се и се провеждат регионални инициативи по въпросите на приобщаващото образование.
- Осъществява се методическа и квалификационна подкрепа във всички училища и детски градини по отношение прилагане на държавната политика за приобщаващо образование на деца и ученици със специални образователни потребности.
- Провежда се консултативна дейност на родители, учители и ученици със специални образователни потребности за продължаване на образованието им след завършен седми клас с удостоверение за завършен клас.
- Организират се информационни кампании за повишаване на информираността на обществото относно приобщаващото образование и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.
- Провеждат се обучения на помощник на учителя от РЦПППО – област Сливен
- Повиши се нивото на квалификационната дейност чрез сертифицирани обучения на членовете на РЕ, съгласно Наредбата за приобщаващо образование и

обучения с и без присъждане на кредити, част от които са в правомощията на РЦПППО.

- РЦПППО участва и в проект „Глас за всяко дете“, съвместно с други регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващо образование, Уницеф за България и фондация „Асист“. Целите на този проект са насочени към надграждане на възможностите за прилагане на високотехнологични средства и методики при децата и учениците с нарушение на езиково-говорното развитие и нарушение на комуникацията.
- Нараства необходимостта от специалисти – ресурсни учители, логопеди и психолози, слухово- речеви рехабилитатори и педагози на деца и ученици с нарушено зрение. особено в малките населени места и тези в планинските райони.
- Необходимо е продължаване и задълбочаване на дейностите за изграждане на връзката с родителите и поддържане на тяхното постоянно участие като основен партньор на училищата и детските градини.

3.3 Организационни, координиращи и методически дейности за осъществяване на въвеждаща и периодична квалификация на педагогическите специалисти за работа с деца и ученици със специални образователни потребности и за представяне на добри практики на приобщаващо образование

- На 18.10.2023 г. педагогически специалисти проведоха работна среща с ресурсни учители, логопеди, слухово-речеви рехабилитатори и педагози на деца със зрителни затруднения във връзка с предоставянето на допълнителна подкрепа на деца и ученици със специални образователни потребности;

–на 10.04.2024 г. директори на основни и средни училища проведоха работна среща за координация и методическа подкрепа по дейностите за приемане на ученици със специални образователни потребности в VII клас, на които предстои да бъде издадено удостоверение за завършен клас, с директори на училища, в които се обучават такива ученици. В срещата участваха членове на РЕПЛР към РЦПППО – Сливен;

–на 10.04.2024 г. старши експерта по приобщаващо образование, съвместно със старши експерта по професионално образование и обучение проведоха работна среща с 9 директори и педагогически специалисти от професионални гимназии, с цел координация и методическа подкрепа по дейностите за приемане на ученици със специални образователни потребности в VII клас, на които предстои да бъде издадено удостоверение за завършен клас. В срещата участваха членове на РЕПЛР към РЦПППО – Сливен;

– на 09.05.2024 г. е проведен инструктаж на специалистите, определени за консултанти при провеждане на ДЗИ за зрелостници със СОП;

– на 22.05.2024 г. е проведен инструктаж на специалистите, определени за консултанти при провеждане на НВО за ученици със СОП в IV клас;

– на 28.05.2024 г. и на 29.05.2024 г. са проведени две работни срещи с директори на детски градини с цел координация и посредничество при взаимодействието между детските градини, РЦПППО – Сливен и РУО – Сливен. Представителите на детските градини споделиха своите затруднения при прилагане на нормативната уредба при предоставяне на допълнителна подкрепа на деца и ученици със специални образователни потребности, и конкретно при извършване на оценка на потребностите на децата. Работните срещи, проведени с цел координиране на действията са отразени от участниците в тях като изключително полезни при уеднаквяване на действията и изискванията между РУО – Сливен, РЕПЛР и директорите на детски градини;

– на 07.06.2024 г. е проведен инструктаж на специалистите, определени за консултанти при провеждане на НВО за ученици със СОП в VII и в X клас.

3.4. Подкрепа за личностно развитие, осъществявана в Центровете за подкрепа за личностното развитие, Центрове за специална образователна подкрепа, социални услуги, други организации

3.4.1. Център за подкрепа за личностно развитие – Детски комплекс гр. Сливен

Център за подкрепа за личностното развитие - Детски комплекс Сливен организира дейности, подкрепящи обучението и възпитанието на децата и учениците от община Сливен, както и развитието на техните интереси и способности. С Решение № 394 от 31.08.2016 г. на Общински съвет - Сливен се регламентира дейността му по смисъла на чл. 49, ал.1, т.1 от ЗПУО, а именно за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата на децата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта на общинско, областно, национално и международно ниво.

Подкрепата включва занимания по интереси и се предоставя чрез:

- организиране на образователна, творческа, спортна дейност за деца и ученици на общинско, областно, национално и международно равнище, включително и през ваканциите;
- участие в общински, областни, национални и международни проекти, програми и форуми в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта;
- индивидуална работа с децата и учениците с изявени дарби;
- съгласуване на формите за педагогическо въздействие с потребностите на децата и учениците и съхраняване на българската национална култура и традиции.
- Кариерно консултиране на ученици от I до XII клас от Област Сливен.

Наред със задължителния учебно-възпитателен процес, обвързан със задължителната преподавателска норма на учителите и учебните програми, ЦПЛР-ДК е домакин на национални и организатор на много общински конкурси. Художественотворческите състави присъстват в културния афиш на Сливен, национални и международни конкурси, фестивали и състезания.

През последните учебни години броят на децата и учениците включени в групи е както следва:

- 2019/ 2020: 576 деца и ученици в 58 групи
- 2020/ 2021: 685 деца и ученици в 60 групи
- 2021/ 2022: 600 деца и ученици в 57 групи
- 2022/ 2023: 788 деца и ученици в 65 групи
- 2023/ 2024: 1018 деца и ученици в 76 групи

През учебната 2023/ 2024 година в центъра работят 17 педагога, 9 непедагогически персонал.

3.4.2. Център за подкрепа за личностното развитие – Астрономическа обсерватория гр. Сливен /ЦПЛР – АО/

Център за подкрепа за личностното развитие – Астрономическа обсерватория гр. Сливен е създаден с решение № 997/19.05.2022 г. на Общински съвет Сливен и Заповед № РД 15-1300/29.07.2022 г.

ЦПЛР – АО, Сливен подпомага интелектуалното, емоционалното развитие на учениците в съответствие с техните възраст, потребности, способности и интереси. Подкрепя приобщаването, обучението и възпитанието на децата и учениците, както и дейности за развитие на техните интереси и способности.

Подкрепата включва занимания по интереси и се предоставя чрез:

- организиране на образователна, за деца и ученици на общинско, областно, национално, включително и през ваканциите;
- участие в общински, областни, национални проекти, програми и форуми в областта на физиката и астрономията;
- индивидуална работа с децата и учениците с изявени дарби в областта на астрономията, физиката и космическите изследвания ;
- съгласуване на формите за педагогическо въздействие с потребностите на децата и учениците.

Финансирането на ЦПЛР-АО се извършва със средства от държавния бюджет – Министерство на образованието и науката чрез бюджета на община Сливен.

През последните учебни години броят на децата и учениците включени в групи е както следва:

- 2022/ 2023: брой ученици – 158 ученици в 10 групи
- 2023/ 2024: брой ученици – 167 ученици в 11 групи

През учебната 2023/2024 година в центъра работят 2 педагога и 0,25 непедагогически персонал.

3.4.3. Център за специална образователна подкрепа „Д-р Власаки Шуманов" гр. Сливен

Специфика на образователно-възпитателния процес при работа с ученици с различни диагнози е максималното прилагане на индивидуален подход към всяко дете, съобразен с неговите потенциални способности и потребности. Всички ученици се обучават по индивидуален учебен план и по индивидуални учебни програми, съставени от екипите за подпомагане на обучението и възпитанието на ученици със специални образователни потребности в центъра.

Възможностите на психомоторната и сензомоторната зала, кабинетите по арттерапия, социални умения и кинезитерапия обезпечават реализирането на комплексния подход при работата по индивидуалните образователни програми на всеки ученик. Екипът от специалисти /специални педагози, психолог, логопед, арттерапевт, кинезитерапевт/ осигурява необходимата за всеки ученик подкрепа, като в специално изградена мултифункционална зала психологът прилага пясъчна терапия в работата си с хиперактивните деца и децата от аутистичния спектър.

В Центъра за специална образователна подкрепа „Д-р Власаки Шуманов" гр. Сливен се обучават ученици с умерена и тежка степен на интелектуален недостатъчност и с множество увреждания чрез придобиване на ключови компетентности за независим живот.

За учебната 2023/2024г броят на групите е 15, посещавани от 77 ученика.

В центъра работят 19 педагога, 8 – непедагогически персонал.

ЦСОП има изградена достъпна архитектурна среда.

3.4.4. Целодневна група за деца с множествени увреждания

Към детска градина „Зорница" в гр. Сливен е обособена целодневна група за деца с множествени увреждания, в която работят специални педагози и медицинско лице. Тази група е единствена за област Сливен, а съгласно Държавния образователен стандарт за приобщаващо образование допустимия максимален брой деца е 6.

През учебната 2018/ 2019 година групата се посещава от 8 деца, през учебната 2019/ 2020 година от 6, за учебната 2020/2021 година - 9. През учебната 2021/ 2022 година групата се посещава от 11 деца на възраст 4 – 7 години, през учебната 2022/ 2023 година е 11, през учебната 2023/2024 година групата са посещава от 12 деца.

3.4.5. Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – област Сливен /РЦПППО – област Сливен/

Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование - област Сливен е държавно специализирано обслужващо звено към Министерство на образованието и науката с основна задача да осигурява изпълнението на държавната политика за приобщаващо образование, равен достъп и архитектурно достъпна среда, методическа подкрепа и квалификация на деца и ученици със специални образователни потребности. РЦПППО-Сливен е институция с водеща роля в подпомагане образователната и професионална подготовка и пълноценното социализиране на децата и учениците със СОП.

Информация за дейността на различните специалисти, включени в екипа на Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование – област Сливен:

Ресурсен учител:

- Включване на детето в училищния живот на класа/групата;
- Подпомагане на обучението: индивидуално или в рамките на класа;
- Изготвяне на индивидуални образователни програми;
- Провеждане на консултации с родители и учители;
- Откриване и развиване на потенциала на детето.

Психолог:

- Консултации;
- Съдействие на детето за адаптация към училищната среда;
- Откриване на причините за обучителните затруднения;
- Препоръки за работа;
- Изготвяне на индивидуална психологична карта за работа, според способностите на детето;
- Проследяване развитието на детето.

Логопед:

- Индивидуален подход към всяко дете;
- Проследяване и консултиране по отношение на говорното и езиковото развитие на детето;
- Индивидуални препоръки към родители и учители;
- Изготвяне на програма за езиково-говорното и цялостното развитие на всяко дете;
- Използване на специални материали.

Педагог зрително затруднени /работи с деца и ученици със зрителни затруднения/:

- консултативна дейност с родителите, децата и учениците;
- диагностика на зрителните нарушения на децата и учениците.

През учебната 2023/2024 година в РЦППО работят 22 ресурсни учителя, 4 психолози, 3 логопеда, 1 педагог зрително затруднение, които подпомагат приобщаването на деца и ученици, както следва: За учебната 2023/ 2024г. – от общо 171 деца в детските градини в областта 96 са с подкрепа от педагогически специалисти от РЦПППО – Сливен. В училищата, в това число и професионалните гимназии, в края на учебната 2023 – 2024 г. от общо 559 ученици със СОП, 162 се подкрепят от педагогически специалисти от РЦПППО – Сливен.

Регионалния екип за подкрепа за личностното развитие на деца и ученици със специални образователни потребности е извършил общо 324 оценки, отложил е задължителното обучение в първи клас на 9 деца, насочил е в професионални гимназии за продължаване на обучението на 31 ученици, които са завършили 7 клас с удостоверение за завършен клас

3.4.6. Социални услуги в подкрепа на децата и семействата

3.4.6.1 Център за обществена подкрепа – гр. Сливен, кв. „Българка“ № 66 и Център за обществена подкрепа с адрес – гр. Сливен, ул. „Баба Тонка“ № 54 и ул. „Пейо Яворов“ № 68

В Център за обществена подкрепа се предоставя комплекс от социални услуги в общността за подпомагане на деца и семейства в риск, с цел осигуряване на ефективен достъп на високо рискови общности, а именно :

- **Общодостъпни социални услуги**:
  превантивна общностна работа – работа в общността, с цел превенция на рисковете
- **Специализирани социални услуги**:
  „Информиране и консултиране”, „Застъпничество и посредничество”„Терапия и рехабилитация“, „Обучение за придобиване на умения” са насочени към следните целеви групи:

- ✓ *Деца и семейства в неравностойно социално положение;*
- ✓ *За деца и семейства в риск;*
- ✓ *Деца, жертви на насилие и техните семейства/обгрижващи;*
- ✓ *Деца с поведенчески проблеми и техните семейства/ обгрижващи;*
- ✓ *Деца в институции и резидентни услуги и техните семейства;*
- ✓ *Деца, чиито родители са в ситуация на конфликт, на развод/ раздяла и съществува риск от родителско отчуждение;*
- ✓ *Деца, участници в правни процедури и техните семейства;*
- ✓ *Кандидати за осиновители и осиновители;*
- ✓ *Кандидати приемни родители и приемни родители;*
- ✓ *Семейства на близки и роднини;*
- ✓ *Деца със специално потребности и техните семейства;*
- ✓ *Деца в риск от отпадане от училище;*

Специализирана социална услуга:

„Осигуряване на подслон за деца, жертви на домашно насилие и деца, жертви на трафик“, в структурата на ЦОП/КСУДС се предоставя под формата на **Център „Спешен прием”.**

Целта на услугата е спешно извеждане на деца от ситуация на непосредствена опасност за физическото или психичното им здраве и осигуряване на тяхната закрила.

3.4.6.2 Център за работа с деца на улицата – гр. Сливен, бул. „Стефан Стамболов“ № 6

Целева група:

- Деца и семейства в неравностойно социално положение;
- За деца и семейства в риск;
- Деца, жертви на насилие и техните семейства;
- Деца с поведенчески проблеми и техните семейства;
- Деца в институции и резидентни услуги и техните семейства;
- Деца, чиито родители са в ситуация на конфликт, на развод/раздяла и съществува риск от родителско отчуждение;
- Деца преживели загубата на родител или значим възрастен;
- Деца, участници в правни процедури и техните семейства;
- Семейства на близки и роднини;
- Деца със специално потребности и техните семейства;

- Деца в риск от отпадане от училище

Услуги, които се предоставят в Център за работа с деца на улицата:

- ✓ **Информиране и консултиране**, **застъпничество, терапия, обучение за придобиване на умения** и **осигуряване на подслон за деца в кризисна ситуация в светлата част на деня.**

3.4.6.3 Звено „Майка и Бебе“ с адрес гр. Сливен, кв. „Българка“ № 66

Осигуряване на подслон / за бременни жени, за майки с деца до 3 годишна възраст, както и за други деца, които придружават майка си и са навършили 3 годишна възраст

Специализираната услуга има основна цел да осигури подслон за бременни жени или двойки майка- дете в кризисна ситуация и в риск да изоставят децата си. Чрез предоставянето на защитена и сигурна среда и подходящи условия, майката има осигурена възможност да полага грижи за детето си. Осигурената специализирана помощ и подкрепа на майката и дава възможност да се приспособи и да изгради привързаност към детето и в същото време да придобие умения за полагане на подходящи грижи за него.

Услуги, които се предоставят в звеното: ***Информиране и консултиране, застъпничество и посредничество, терапия и рехабилитация, обучение за придобиване на умения***

3.4.6.4 Центрове за настаняване от семеен тип за деца без увреждания – гр.Сливен, кв. „Дружба“ 65 и кв. „Сини камъни“ 65

„Центровете за настаняване от семеен тип за деца без увреждания” са социална услуга за резидентна грижа, която предоставя качество на живот, което гарантира пълноценното физическо, емоционално и познавателно развитие и включване на всяко дете в естествената за него среда чрез осигуряване на индивидуализирана грижа и подкрепа за пълноценно израстване и развитие на децата, лишени от родителска грижа, за които в момента на настаняване са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство, настаняване при близки и роднини или приемно семейство.

Организирането на живота в услугата ЦНСТ е насочена към създаването на условия и нагласи за по - пълното социализиране на потребителите в обществото.

Основната цел на Центровете е предоставяне на защитена среда, грижа и подкрепа, в условия близки до семейната среда.

В Центрове за настаняване от семеен тип за деца без увреждания, се прилагат стандартите за качество за следните социални услуги по чл. 15 от Закона за социалните услуги:

1. резидентна грижа;
2. информиране и консултиране (като специализирана услуга).
3. застъпничество и посредничество;
4. обучение за придобиване на умения (като специализирана услуга).

3.4.6.5 Център за социална рехабилитация и интеграция - ул. "Стефан Караджа" № 2 и Център за социална рехабилитация и интеграция - кв. „Република“

Център за социална рехабилитация и интеграция /ЦСРИ/ е форма на почасова подкрепа на деца/младежи и пълнолетни лица и има консултативен характер. Предоставя дейности, свързани с извършване на социална рехабилитация и психологически консултации, съдействие за професионално ориентиране и реализация, възстановяване на умения за водене на самостоятелен живот, изготвяне и осъществяване на

индивидуални програми за социално включване. Дейностите, които се предоставят в зависимост от индивидуалните потребности на нуждаещите се, съгласно чл. 15 от ЗСУ и са следните:

- **Информиране и консултиране**
- **Терапия и рехабилитация**
- **Специализирано помещение „Синя стая“**

В ЦСРИ е сформиран екип от социални работници и психолози, специално обучени за подготовка и изслушване/разпит на дете, участник в правни процедури.

- Обучение за придобиване на умения
- Други дейности и консултации, удовлетворяващи специфичните потребности на потребителите. Мобилна работа.

В ЦСРИ се предоставят следните дейности за подкрепа:
Застъпничество и посредничество, общностна работа.
Психологическа помощ и подкрепа.
Психомоторика за деца със сензорни и физически.
Компютърна грамотност
Брайлова грамотност
Обучение за придобиване на умения по ориентиране и мобилност
Зрителна рехабилитация.
Обучение за придобиване на всекидневни умения.
Обучение за придобиване на умения по готварство.
Арттерапия.
Терапия Цветарство.
Музикотерапия.
Занимателна терапия.
Библиотерапия.

3.4.6.6 Дневен център за деца с увреждания

➢ Дневен център за деца с увреждания „Св. Стилиян Детепазител” осигурява включваща, приемаща, стимулираща развитието среда. Услугата насърчава и подкрепя социалното, емоционалното и културното развитие на всеки потребител, като доказателство на това, че всеки човек може да развие потенциала си и да бъде ценен участник в живота на общността. Услугата подкрепя социализацията и интеграцията на децата чрез индивидуален подход, съобразен с нуждите и потребностите им. По своята същност „Дневния център” е дейност за осигуряване в специализирана среда на подкрепа, индивидуално или в групи за деца с трайни увреждания, в рамките на не по-малко от 4 часа дневно, чрез която се осигурява посрещането на техните ежедневни потребности и свързаните с тях потребности от занимания за развитие на основни умения в зависимост от възрастта и личните нужди на децата. Дейности предоставяни в социалната услуга:

- ***Информиране и консултиране*** на деца с увреждания и семействата им с оглед достъп до обществени ресурси.
- ***Терапия и рехабилитация.*** Психологична, логопедична, рехабилитационна и педагогическа подкрепа, терапия и социална рехабилитация с цел съхранение, развитие или възстановяване и поддържане на психическото равновесие, п
- ***Обучение за придобиване на умения.*** Обучение за развитие на умения за водене на самостоятелен начин на живот, водене на бюджет и лични финанси, решаване на проблеми, целеполагане и планиране, възможности за достъп до обществени ресурси, въпреки увреждането.

е
п
а

з
а

- ***Подкрепа за придобиване на трудови умения.*** Обучение за придобиване на трудови умения е насочено към деца с увреждания навършили 16 години. Трудотерапия активен кинезитерапевтичен метод, при който се ползва системно трудова дейност, съобразена с вида заболяване, фазите му и функционалното и психичното състояние на детето, с цел максимално възстановяване на организма, коригиране на недостатъците в емоционално-волевата сфера, развиване на двигателни умения и формиране на личността чрез развиване на трудови умения.
- ***Дневна грижа*** е дейност за осигуряване в специализирана среда на подкрепа, индивидуално или в групи за деца с увреждания, чрез която се осигурява посрещането на техните ежедневни потребности и свързаните с тях.

3.4.6.7. Център за майчино и детско здраве с централен офис в гр. Сливен, ул.“ Стефан Караджа“ № 2 и изнесени работни места в гр. Нова Загора и гр. Твърдица гр. Сливен. Предоставя патронажни грижи за бременни и деца до 3 години. Извършва се работа на терен в домовете на бременните и децата.

- Финансирането е изцяло с подкрепата на УНИЦЕФ-България.

3.4.7. Дейности на читалища и спортни клубове в подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.

Читалищата по своята същност са най-старите културни организации, които създават в конкретното населено място възможности за реализирането на инициативи, подкрепящи културния календар на местната общност и за създаване на възможности за осмисляне на свободното време на младите хора.

На територията на Община Сливен са регистрирани и развиват своята дейност 55 читалищни организации, като 11 от тях са в града.

Читалищата по своята същност са културно-просветни организации, които създават в конкретното населено място възможности за реализирането на инициативи на местната общност и за създаване на възможности за осмисляне на свободното време на младите хора.

Значителен е броят на младежите, участници в различни форми на любителското творчество – младежки танцови формации и клубове по интереси функционират в НЧ „Зора 1860“, НЧ „Х. Димитър” – Сливен, в селата Крушаре, Желю войвода, Гавраилово, Бяла, Младово, Самуилово и други.

Търсят се възможности за подпомагане развитието на младите хора чрез подкрепа на участието им в местни, национални и международни фестивали, семинари и др. Стотици са включени в различни форми на творчески дейности – музикални и танцови, литературни, театрални, живопис, фотография и др. Забелязва се повишаващ се интерес към танцовите изяви.

Постигнатите резултати показват, че все повече деца и младежи се привличат в различни събития, организирани от читалища.

Община Сливен разполага с един плувен басейн, покрита лекоатлетическа писта, зала за баскетбол „Васил Левски“, зала за вдигане на тежести, зала по борба, зала „Младост“- парк Юнак, спортен комплекс „Асеновец“.

В града има и 4 тенис бази - Стадион „Хаджи Димитър“, тенис кортове в кв. Младост, тенис корт в кв. Ново село и в Аква парк – градска градина.

Спортните съоръжения се използват основно от лицензирани спортни клубове и организации за ежедневни тренировъчни занимания по установени правила и график.

В общинските бази се провеждат спортни мероприятия от националния и международен календар, когато домакин е Община Сливен.

3.4.8.Дейности на Младежки дом Сливен в подкрепа на личностното развитие на децата и учениците

Младежки дом – Сливен осъществява държавната политика и общинската програма за работа с деца и млади хора на територията на Община Сливен.

Работата на Младежки дом – Сливен е подчинена на следните цели**:** подпомагане и развитие на уменията на децата и младежите в областта на неформалното образование, насърчаване на заетостта и подкрепата за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават, насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора, насърчаване на толерантност и ненасилие, превенция на агресия сред младите хора,
включително и в онлайн пространствата, насърчаване на младите хора към здравословен начин на живот, здравословно хранене, физическа активност и спорт и опазване на околната среда, насърчаване на културата и творчеството сред младите и личните им творчески умения, социална реализация и адаптация – осмисляне на свободното време, откриване на нови, нестандартни форми на общуване, активни международни и национални младежки контакти.

Работата на Младежкия дом се обезпечава от няколко направления:

- информационен блок;
- дискусионни форуми;
- художествено-творческа дейност /клубове по интереси/;
- реализиране на концерти, фестивали, конкурси и изложби;
- съвместни програми в партньорство с национални, регионални и местни младежки организации.
- Клуб „Проектен мениджмънт": Откриване и развитие на заложбите на учениците, които имат склонност към обществена и гражданска изява и са способни да откликват на актуални граждански проблеми. Изграждане на умения и навици на учениците за работа в екип, комуникативни учения, критично мислене, работа за каузи.
- Клуб по дебати – Сливен, асоцииран партньор на Национална Асоциация „Дебати" – гр. София. Дебатите развиват критично мислене, знанията по активно гражданство, умения за работа в екип, ораторско майсторство, комуникативност и умения за работа в екип.
- Клуб „Музика" - Музикални стилове от вчера или непознатата Поп и Рок музика. Българската Поп и Рок музика. „Училище за радио"- програмиране в радиостанция, видове радиоформати, DJ училище.
- Клуб „Добротворство" - разказват се истории, които учат как да се живее и постъпваме, възпитават в морални норми и поведение. Обучения по комуникативни умения, лидерство, работа в екип, доброволчество и др.

Младежки дом – Сливен разработва тематична програма за часовете на класа, която се предлага на директори на училища и темите се заявяват предварително от педагогически съветници и/ или класни ръководители.

Темите са свързани с толерантност, справяне с гнева и агресията, решаване на конфликти, гражданско образование, себепознаване и общуване, избор и изясняване на ценности, здравословно хранене, физическа активност и опазване на околната среда

4. SWOT АНАЛИЗ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
➢ Добро териториално разпределение на мрежата от детски и учебни заведения и осигурен достъп до предучилищна подготовка и училищно образование; ➢ Въведена задължителна предучилищна подготовка на навършилите четири години деца и създадени условия за усвояване на български език; ➢ Извършена оптимизация на училищната мрежа общината в съответствие с демографските процеси; ➢ Наличие на действащ механизъм за финансиране на делегираните от държавата дейности и местни дейности; ➢ Децентрализация на правомощията на разпоредителите с бюджет; ➢ Финансиране, основано на единни разходни стандарти за издръжка на дете и ученик с делегирани бюджети във всички училища; ➢ Сравнително добра материално-техническа база на училищата и детските градини; ➢ Прилагане на Системи за финансово управление и контрол; ➢ Добра система за организация, съгласуваност, контрол и отчетност на учебно-възпитателния процес, на административната и стопанска дейност; ➢ Създадена подкрепяща среда за децата и учениците със специални образователни потребности – квалифицирани специалисти към регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, училищата, детските градини и центровете за специална образователна подкрепа; ➢ Осигуреност с педагогически кадри и други квалифицирани специалисти за обучение на деца и ученици; ➢ Наличие на система за квалификация и преквалификация на педагогическите кадри; ➢ Реализирани програми за	➢ Неблагоприятна демографска ситуация и засилени миграционни процеси; ➢ Голям брой отпадащи деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст и отсъствие на механизми за реинтеграция в училище; ➢ Недостатъчно модернизирана материална база на училища, детски градини, ЦПЛР - ДК и ЦСОП; ➢ Учебно съдържание, несъответстващо на съвременните потребности на младите хора и слаба практическа насоченост на обучението; ➢ Образователно - възпитателни подходи, които не отчитат индивидуалните потребности на детето и учениците; ➢ Недостиг на квалифицирани учители по чужди езици, информационни технологии, както и на специалисти за подкрепа на процеса на приобщаващото образование; ➢ Недостатъчно обучени педагогически и други специалисти за предоставяне на качествена допълнителна подкрепа на деца и ученици; ➢ Ограничен достъп до услуги в подкрепа на личностното развитие на учениците в малките населени места. ➢ Неправилно разпределени отговорности между местните и централните органи на властта, което прави невъзможен ефективния контрол върху дейността на образователните институции; ➢ Бавен темп на технологично обновяване на учебно-техническите средства; ➢ Липса на достъпна архитектурна среда; ➢ Недостатъчни собствени приходи; ➢ Липса на комуникация и единен подход между образователните институции и НПО в подкрепа на личностното развитие на децата и учениците; ➢ Липса на медицински и

допълнителна работа с изоставащи и надарени ученици, включително и финансово стимулиране на деца с изявени дарби; ➢ Родителско и гражданско участие в управлението на образователния процес; ➢ Създадени условия за удовлетворяване интересите, желанията и потребностите за личностна подкрепа на децата и учениците в свободното им време.	стоматологични кабинети в значителна част от училищата и детските градини.
ВЪЗМОЖНОСТИ	**ЗАПЛАХИ**
➢ Държавна финансова подкрепа за обхващане на децата в детските градини; ➢ Усъвършенстване на системата на делегирани бюджети и на механизмите за диференциране на единните разходни стандарти; ➢ Делегиране на административни и финансови правомощия на директорите на общинските детски градини; ➢ Повишаване привлекателността и качеството на материалната база на образователните институции; ➢ Създаване на възможности за изграждане на достъпна архитектурна среда във всички образователни институции; ➢ Използване на възможностите, предоставяни от различни национални, европейски и международни финансови инструменти; ➢ Разширяване на възможностите за целодневна организация на обучението; ➢ Прилагане на система от мерки за осигуряване по-пълен обхват на подлежащите на задължително обучение деца и ученици и интеграцията им; ➢ Обогатяване на възможностите за извънучилищни дейности и занимания по интереси; ➢ Квалификация на учителите за обезпечаване на подкрепата за личностно развитие на деца и ученици; ➢ Развитие на система от стимули за привличане на млади учители и повишаване привлекателността на учителската професия; ➢ Развитие на приобщаващото образование за децата и учениците със	➢ Негативни демографски процеси и висок процент етническо население; ➢ Съжителстване на семейни начала на непълнолетни и малолетни и ранни раждания на деца от малолетни и непълнолетни момичета; ➢ Напускане границите на страната от цели семейства и фамилии, без да уведомяват училищните власти; ➢ Липса на мотивация у родителите; ➢ Преждевременно отпадане на ученици от училище; ➢ Недостатъчна заинтересованост, слаб родителски контрол и неприемане на образованието като ценност в определени затворени общности. Последните поколения от тях са без образование и/или неграмотни, липсва родителски контрол относно посещаемостта и отговорното отношение на техните деца към образователния процес. /Например: много малка част от тях завършват средно образование/ В голяма част от случаите родителите са в чужбина или в друго населено място на сезонна работа, децата са оставени за отглеждане при близки и роднини, където контролът е силно занижен. Не са редки случаите, когато децата са оставени сами да се отглеждат с помощта на по-големите деца в семейството; ➢ Намаляване броя на децата в малките населени места; ➢ Голям брой деца от малцинствени групи, които поради социално-икономически и етно-културни причини не посещават детска градина и изпитват обучителни трудности поради

СОП и изграждане на подкрепяща среда. ➢ Подобряване връзката между необходимите на регионалната икономика кадри и специалностите в системата на професионалното образование; ➢ Създаване на повече и по-разнообразни стимули за насърчаване на децата с изявени дарби; ➢ Повишаване ангажираността на родителите към формиране на образователните политики, към училищните и извънкласни дейности.	недостатъчно владеене на български език; ➢ Увеличаване броя на неграмотните млади хора; ➢ Застаряващ педагогически състав и недостатъчен брой млади висококвалифицирани и мотивирани специалисти; ➢ Непривлекателни за младите хора специалности в системата на професионалното образование и обучение; ➢ Слаба заинтересованост на бизнеса към осигуряване на възможности за практикуване на ученици в реална работна среда; ➢ Липса на точни прогнози и проучвания за потребностите на пазара на труда от определени професии; ➢ Слаба заинтересованост при част от родителите и слаба мотивираност при част от учениците към ценностите на образованието; ➢ Недостатъчна координация на действията на институциите, отговорни за осъществяване процеса на приобщаващо образование.

III. СТРАТЕГИЧЕСКА ЧАСТ

1. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Гарантиране на равен достъп до качествено образование на всички деца и ученици от община Сливен.
- Пълноценна социализация на деца и ученици със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби и с хронични заболявания.
- Утвърждаване на приобщаващото образование като неотменна част от образователния процес.
- Отчитане на индивидуалните потребности и развиване на уменията на всяко дете и ученик чрез прилагане на диференциран подход.

2. ВИЗИЯ, ПРИОРИТЕТИ, ЦЕЛИ

ВИЗИЯ

Осигурена подкрепа, подходяща достъпна среда и възможност в оптимална степен за развитие на потенциала, способностите и уменията за успешна реализация и участие на децата и учениците от община Сливен във всички аспекти на живота в общността.

ПРИОРИТЕТ 1. ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОСТЪП ДО ОБРАЗОВАНИЕ НА ВСЯКО ДЕТЕ И УЧЕНИК ОТ ОБЩИНА СЛИВЕН

Специфична цел 1.1. Осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на децата и учениците.

Мярка 1.1.1. Осигуряване развитието на пълния потенциал на всички ученици в училищата от област Сливен, отчитайки техните индивидуални потребности

- Дейност 1.1.1.1. Развитие и подобряване на екипната работа между ученици и учители
- Дейност 1.1.1.2. Осигуряване на кариерно ориентиране в училищата.
- Дейност 1.1.1.3. Осигуряване на занимания по интереси в образователните институции от област Сливен.
- Дейност 1.1.1.4. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.
- Дейност 1.1.1.5. Оценка на потребностите за целите на превенция на обучителните затруднения на деца и ученици от училищата и детските градини от област Сливен.
- Дейност 1.1.1.6. Развитие на библиотечно-информационното обслужване и обогатяване на библиотечния фонд на училищата; изграждане на достъпни места за четене в образователните институции за насърчаване на четенето.
- Дейност 1.1.1.7. Осигуряване на качествени грижи за здравето в училищата – продължаване и развиване на дейностите на училищните здравни кабинети.

Специфична цел 1.2. Осигуряване на сигурна и безопасна среда на образование и възпитание.

Мярка 1.2.1. Разработване на дейности по превенция на насилието – прилагане на цялостен училищен подход

- Дейност 1.2.1.1. Повишаване обхвата на дейностите по превенция на насилието на ниво училище/детска градина.
- Дейност 1.2.1.2. Подобряване на взаимодействието и координацията между отговорните институции.
- Дейност 1.2.1.3. Дейности за повишаване на информираността и компетентностите на всички участници в образователния процес относно видовете тормоз и насилие и начините за справяне с тях.

Специфична цел 1.3. Повишаване на обхвата и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст

Мярка 1.3.1. Дейности по Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст

- Дейност 1.3.1.1. Подобряване на взаимодействието и координацията между отговорните институции.
- Дейност 1.3.1.2. Дейности за работа с родителите за повишаване на информираността от ползите от образованието.
- Дейност 1.3.1.3. Прилагане на мерки за превенция на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст
- Дейност 1.3.1.4. Прилагане на мерки за обхващане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст
- Дейност 1.3.1.5. Прилагане на мерки за реинтеграция в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

ПРИОРИТЕТ 2. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ДЕЙНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ, В РИСК, С ХРОНИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ И С ИЗЯВЕНИ ДАРБИ

Специфична цел 2.1. Развитие на приобщаващото образование и предоставяне на равен достъп до образование на всяко дете и ученик със специални образователни потребности

Мярка 2.1.1. Дейности по предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности

- Дейност 2.1.1.1. Извършване на качествена и професионална оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности, с цел предоставяне на адекватно и качествено образование, съобразено с индивидуалните особености и потребности на всяко дете или ученик със специални образователни потребности.
- Дейност 2.1.1.2. Повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти от училищата и детските градини за работа с деца и ученици със специални образователни потребности.
- Дейност 2.1.1.3. Осигуряване на достъпна архитектурна среда в детските градини, училища и центрове за подкрепа за личностно развитие.
- Дейност 2.1.2.4. Осигуряване на необходимата материално-техническа база в училищата, детските градини и центровете за подкрепа за личностно развитие за предоставяне на допълнителна подкрепа за деца и ученици със специални образователни потребности.
- Дейност 2.1.2.5. Осигуряване на подходящи дейности за допълнителна подкрепа за личностно развитие за деца и ученици със специални образователни потребности, съобразени с техните индивидуални потребности и потенциал.

Специфична цел 2.2 Осигуряване на необходимите грижи за социализация и равен достъп до качествено образование на децата и учениците с хронични заболявания

Мярка 2.2.1 Осигуряване на качествена допълнителна подкрепа на деца и ученици с хронични заболявания

- Дейност 2.2.1.1. Осигуряване на обучение на персонала в училища и детските градини, в които се обучават деца и ученици с хронични заболявания, нуждаещи се от допълнителна подкрепа
- Дейност 2.2.1.2. Проучване и оценка на индивидуалните потребности и способности на децата и учениците с хронични заболявания
- Дейност 2.2.1.3. Предоставяне на качествена допълнителна подкрепа за децата и учениците с хронични заболявания.

Специфична цел 2.3 Повишаване обхвата на допълнителната подкрепа за децата и учениците в риск

Мярка 2.3.1 Осигуряване на качествена допълнителна подкрепа на деца и ученици в риск в училищата и детските градини

- Дейност 2.3.1.1. Осигуряване на необходимите специалисти за предоставяне на качествена допълнителна подкрепа на деца и ученици в риск в детските градини и училищата от област Сливен.
- Дейност 2.3.1.2. Осигуряване на обучения на екипите за подкрепа за личностно развитие, предоставящи допълнителна подкрепа за деца и ученици в риск.
- Дейност 2.3.1.3. Подобряване на партньорството между институциите от системата на предучилищното и училищното образование и доставчиците на социални услуги в общността за предоставяне на качествена допълнителна подкрепа за деца в риск.

Специфична цел 2.4 Повишаване качеството на допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците с изявени дарби

Мярка 2.4.1 Предоставяне на качествена допълнителна подкрепа за деца и ученици с изявени дарби в детски градини, училища и центрове за подкрепа за личностно развитие на деца и ученици.

- Дейност 2.4.1.1. Дейности по подготовка и провеждане на училищни, общински и областни кръгове на олимпиади и състезания. Провеждане на индивидуални часове.
- Дейност 2.4.1.2. Осигуряване на обучения на учители и други педагогически специалисти, предоставящи допълнителна подкрепа на деца и ученици с изявени дарби.
- Дейност 2.4.1.3. Дейности по национални и оперативни програми

IV. СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

За проследяване напредъка в изпълнението на общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, представителите на организациите и институциите - основни участници в разработването на стратегията, ще осъществяват дейностите по мониторинг на изпълнението.

В края на периода на действие на общинската стратегия те ще изготвят доклад , в който се отчита изпълнението.

Дейностите по мониторинг включват:

- Текущ мониторинг на дейностите – събиране на информация, посещения на място, доклади от мониторинговите посещения;
- Събиране на информация за прогреса в изпълнението на стратегията;

За осъществяване на своята дейност представителите на организациите и институциите - основни участници в разработването и мониторинга на стратегията, провеждат регулярни работни срещи за обсъждане на дейностите, свързани с наблюдение изпълнението на областната и общински стратегии за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

В края на периода на действие /две години/ на общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие представителите на институциите, участващи в процеса на нейното изготвяне и мониторинг, разработват анализи на потребностите от подкрепа във своя ресор, на които се основава общинската стратегия за следващия период. Анализите се базират на осъществяваните наблюдения, събиране на информация, анализ на данни и включват изводи за изпълнението на дейностите, заложени в стратегията за предходния период. Общинският анализ и изведените в него изводи и препоръки изпълняват функцията и на мониторингов доклад за изпълнението на общинската стратегия.

V. КОМУНИКАЦИЯ И ИНФОРМАЦИЯ

Важно условие за ефективното реализиране на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Сливен /2025-2026/ е политиката за предоставянето на информация на обществеността и заинтересованите страни. Обществеността следва да получава пълна и обективна информация за всяка стъпка при реализиране на дейностите в стратегията.

1. **Принципите**, върху които ще се основава комуникацията, са:

- Равнопоставеност – равен достъп до информация на всички заинтересовани страни и на широката общественост;

- Целенасоченост – ясно дефинирани цел и аудитория на комуникационното послание;
- Навременност – своевременното задоволяване на потребностите от информация на заинтересованите групи и широката общественост;
- Качество и достъпност на информацията – изчерпателност, задълбоченост и аналитичност на комуникационните послания, достигащи до най-голям брой заинтересовани страни;
- Многообразие и адаптивност – многообразни комуникационни канали и комуникационни средства и съобразяване със специфичните особености на потребителите на информация, както и с конкретната ситуация;
- Партньорство – открит диалог и сътрудничество в комуникационния обмен с всички заинтересовани страни, с неправителствените организации и сдружения и медии.

2. Мерките за осъществяване на комуникацията са:

- Информиране на обществеността и всички заинтересовани страни за разработването, приемането и изпълнението Общинската стратегия за подкрепа за
- личностно развитие на децата и учениците в община Сливен /2025-2026/ чрез публикации в медиите за запознаване с визията, ценностите, приоритетите, планираните
- дейности и мерки в стратегията;
- Организиране на работни срещи с участието на заинтересованите страни, НПО и медии;
- Популяризиране на структурите, ангажирани с изпълнението на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на територията на общината и дейността им за постигане на целите на стратегията;
- Стимулиране ангажираността на всички участници в разработването на стратегията с нейното изпълнение чрез включването им в дискусионни форуми и разпространение на комуникационни материали, както и актуализация на уеб сайтовете на техните организации;
- Популяризиране на резултатите от изпълнението на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците чрез запознаването на широката общественост с изводите за изпълнението на стратегията.

3. Комуникационни техники:

- Директна комуникация – предоставяне на възможност на заинтересованите страни и на широката общественост за споделяне на мнения, гледни точки и предложения в рамките на дискусии, кръгли маси и дебати;
- Комуникация чрез масовите медии - редовно и систематично предоставяне на информация относно изпълнението на дейности за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Сливен;
- Комуникация чрез интернет - поддържане и актуализиране на информацията за Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците /2025-2026/ в уеб сайтовете на партньорите и на заинтересованите страни.
- Комуникация чрез информационни материали - публикуване на тематични информационни материали, съобразени с визията, целите и приоритетите на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Сливен /2025-2026/ и тяхното разпространение.